

Uheld at være stærkt overbyrdede med Examensarbejde og Examensforelæsning, paa nogen Maade skulde behøve at frygte for, at Auditorierne skulde staa tomme. Jeg tror slet ikke, at vi nære denne Frygt, jeg tror, at vi meget vel kunne forstaa at vælge Emner, som kunne fylde Auditorierne. Det er ikke det, hvorved Universitetets Opgave vilde stades; men den vilde stades derved, at det, som jeg lægger Vægt paa for Universitetet, nemlig, at denne Behandling af det hele Stof, som Forberedelsen gennem Forelæsninger til Examen nødvendiggjør, paahviler Professorerne, vilde falde bort ved Examenskommissionerne. Det skal netop ikke være nok for en Universitetslærer, at han efter videnskabelig Lyft udpiller sig et enkelt Emne og fordyber sig dertil. Skal et Universitet, der, som vort, staa alene i et Land, nogenlunde kunne fyldestgjøre det, at den danske Videnskab kan holde Skridt med de større Kulturlandes, hvor mange Hundrede Gange flere Kræfter deltage i Arbejdet, saa kan det kun ske derved, at det forlanges, at Universitetslæreren ikke inaa fordybe sig i videnskabelige Specialiteter alene, men at han tilpligtes, hvor trættende det end kan være, at tage det hele Stof op og tilpligtes at gennemgaa det, først at behandle det fuldt for sig selv, og saa at docere det. Jeg tror, at der er Noget, som har bragt det til det Punkt, at det i al Bessedenhed, men isørigt nogenlunde kan siges, at det danske Universitet ikke staa væsentlig ringere end fremmede Universiteter, saa er det det, at der er stillet saa store Krav til os i den Retning, og det vilde jo af sig selv falde bort, naar Examenskommissioner indføres. En anden Foranstaltning, der har været Tale om, men som ganske vist, hvad den ærede Folkethingsmand for Odense Amts 7de Valgtreds ogsaa erkjendte, ikke ret vel lader sig forene med Tanken om Examenskommissioner, er det, at der i et større Omfang fra Universitetets Side skulde lægges Vægt paa Veiledning af de Unge, end det nu er Tilfældet, og saa har man før lig taget Hensyn til, at Manuduktionsvirksomheden hos os spiller en saa stor Rolle og formentlig har en skadelig Virkning. Det er nu ikke min Mening, at Manuduktionsvirksomheden har en skadelig Virkning; enhver Ting kan misbruges, og det kan dette ogsaa; men der er en fornuftig Manuduktionsvirksomhed, der giver Noget, som Universitetet aldrig under nogenformelt Form kan give, og hvorfor de Fleste, jeg siger ikke Alle, vilde være nøbte til at ty til Manuduktør. Det er

nemlig den mere individuelle Undervisning, den kan der aldrig være Tale om fra Universitetets Side. Det bliver dog altid med et forholdsvist stort Auditorium, man arbejder. Der kan aldrig være Tale om den Indgaaen i den Enkeltes Standpunkt og den Veiledning, han behøver, man kan aldrig gaa saaledes ned i den mere skolemassige Behandling, som Manuduktionsvirksomheden kan, som for Mange virkelig er nødvendig, og som er gavnlig til en vis Grad i Begyndelsen af Studiet og ogsaa ofte nødvendig i Slutningen af det. Den er gavnlig i Begyndelsen af Studiet, fordi den sparer saa uendelig megen Tid og skaaner den Studerende for det Lidspilde, som det altid medfører, naar han ikke er tilstrækkelig orienteret, hvad han ikke altid kan være, uagtet der gives orienterende Forelæsninger ved Universitetet. Men naar han ikke er tilstrækkelig orienteret, vil han fordybe sig i Ting, som han paa det Standpunkt enten slet ikke skulde fordybe sig i, fordi det ikke hører til Universitetsstudiet, eller ogsaa har han fordybet sig dertil paa urette Tid. Skulde det overhoved lykkes at modvirke Manuduktionsvæsenet, er det en Selsøjlge, at man maatte forsøge Universitetslærernes Tal i en meget betydelig Grad, det vil sige i Virkeligheden ved en Foranstaltning, der maatte gaa ud paa at ansætte et vist Antal — jeg vil kalde det — faste Statsmanuduktører ved Universitetet; men jeg anser det for givet, at det er en Tanke, som ikke kan tiltale Mange i denne Sal, saaledes paa et Omraade, hvor der før var en fri, og det en meget fornuftig fri Konkurrence, at ville autorisere Nogle som Statsmanuduktører og betale dem derfor. Jeg tror altsaa, at det er en Foranstaltning, som ikke paa nogen Maade vilde være heldig, bortset fra, at det er ganske naturligt, at de saaledes Ansatte meget snart vilde være deres Tanke og Lyft fra at være blotte Manuduktører og i Virkeligheden altsaa vilde smelte sammen med det øvrige Lærerkorps. Uagtet jeg altsaa ikke paa disse Punkter mener, at der egentlig kan gives en Kompensation, vil jeg samtidig fastholde, at Intet jo ligger Universitetslærerne, der jo Dag ud og Dag ind beskæftige sig med de Studerende og meget vel kjende deres Trang og Ønsker, — Intet ligger dem, tør jeg sige, mere paa Sinde end idelig at spørge sig selv, om der ikke paa noget Punkt kan foretages Lempelser eller Foranstaltninger, der i den ene eller anden Henseende kunde lette dem Studiet. Jeg er herom forsaavidt fuldstændig enig med det